

KAKTUS

og andre **SUKKULENTER**

Nr. 3

Juli 2008

Årgang 43

“Kaktus og andre sukkulenter” udkommer 4 gange årligt i januar-, april-, juli- og oktober kvartal som medlemsblad for Nordisk Kaktus Selskab.

Redaktion: Ellen Christensen, Løvsangervej 9, DK-5700 Svendborg, tlf. 62207640

E-mail: emkc@christensen.mail.dk

Tryk : J.P. Trykservice A/S Falkevej 20, 4600 Køge.

Selskabets regnskabsår er fra 1. januar til 31. december. Årskontingent DKK 295,- indbetales til Nordisk Kaktus Selskab, giro nr. 657-8713. Alle henvendelser vedrørende medlemskab bedes rettet til sekretæren. About information and membership apply to our secretary.

Terminer for indlevering af annoncer:

Termine für Anzeigen:

Terms for advertising:

1. marts, 1. juni, 1. september, 20. november.

Annoncepris: 1/8 side DDK 100,- 1/4 side DDK 200 - Preise für Anzeigen: 1/8 seite

DDK 100,- 1/4 seite DDK 200. - Price for ans: 1/8 page DDK 100,- 1/4 page DDK 200,-

SIDEN SIDST

Årsmødet er annonceret, og der er kommet en del tilmeldinger, men der er plads til flere på Køge Vandrehjem, og vi har jo de bedste erfaringer med lokaliteten, så vi håber, at der bliver endnu flere tilmeldinger.

Hjemmesiden fungerer, der er da kommet nye medlemmer med hjemmesiden som inspirationskilde. Nu skal kredsformændene kun lige vænne sig til at bidrage med meddelelser og lignende. Og det må medlemmerne da også gerne gøre, der er faktisk derfor, vi har "Medlemmernes hjørne". Send en mail til webmaster eller sekretær.

Husk også at forslag til generalforsamlingen, skal fremsendes til et medlem af bestyrelsen i forvejen. Det må gerne ske pr. email, men traditionelle breve modtages og medtages.

I en tørketid som den vi lige nyder p.t. er det en stor fordel at være dyrker af kaktus og andre sukkulenter. Sådanne planter holder hvilepause, hvis det bliver alt for varmt. Så vandtøndens indhold rækker meget længere, end det ville være tilfældet, hvis man f. eks. dyrkede orkidéer.

I håb om at I alle har en ligeså god blomstring som undertegnede ønsker jeg fortsat god sommer.

Hanna E. Hansen

Nordisk Kaktus Selskabs hjemmeside:

<http://www.nordiskkaktusselskab.dk>

Selskabets bestyrelse:

Formand: Hanna E. Hansen, Limfjordsvej 1, 2720 Vanløse. Tlf. 38346131
Email: hanna.e.hansen@gmail.com.

Sekretær: Michael Nielsen, Løvsangervej 9, 5700 Svendborg. Tlf. 62207640.
Email: emkc@christensen.mail.dk

Kasserer: Pia Larsen, Stevnsgade 3, 2. sal tv. DK - 2200 København N. Tlf. 35366618.
Email: pia@larsen.dk

Øvrige funktioner:

Dansk bibliotekar: Biblioteket er nedlagt iflg. beslutning på generalforsamlingen 2007.

Svensk bibliotekar: Hans Björding, Backsippevägen 14, S-311 33 Falkenberg.
Email: hans.bjoerding@swipnet.se

Webmaster:

Finn Larsen

E-mail: salbyvej17@tdcadsl.dk

Indbetaling af kontingent i Norge og Sverige:

Sverige: Nordisk Kaktus Selskab, giro 76 07 72-4.

Norge: Nordisk Kaktus Selskab,
konto nr. 7877.08.13734, Den norske Bank

Æresmedlemmer:

Hans Keil & Peter Brandt Pedersen

Forsiden: På dette års forsider vises foto af medlemmernes planter.

Gurli og Christian Lorentsen har fotograferet denne flotte *Mammillaria spinosissima* i deres nye drivhus.

Rettelse til artiklen

“Homo semperludens f. pseudobotanicus XXI” i “Kaktus og andre sukkulenter” nr. 2, 2008

I sidste nummer var der to fejl.

En lille: Sættenissen havde ombyttet billedteksterne på side 10 og side 12. *Parodia penicillata* har rød blomst og er på s. 10 nederst og planten på side 12 midten er altså *Neoporteria nigrihorrida* v. *crassispinus*. Det sker!

Parodia penicillata

Neoporteria nigrihorrida v. *crassispinus* - Eriosyce

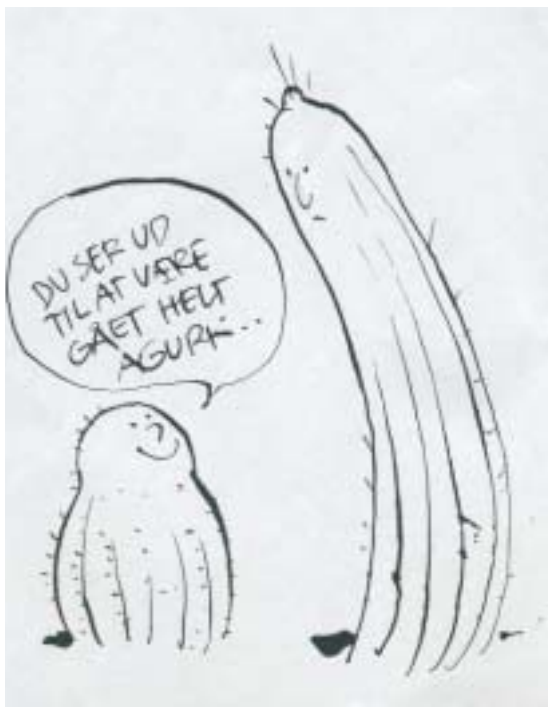
Redaktøren undskylder mange gange og bringer her de omtalte planter - nu med rigtige navne.

Dette må derimod ikke ske!

Jeg kan huske forkert og bør derfor lige undersøge mine kilder. *Rimacactus lauii* (tekst s. 12) og *Copiapoa lauii* har intet med hinanden at gøre. Jeg lider af den vrangforestilling, at min hukommelse med det, jeg vil huske er ufejlbarlig - det er den ikke.

Jeg undskylder og lover bod og bedring, samt tak til Thord Håkansson for at gøre mig opmærksom på fejlen.

Peter Brandt Pedersen

Planten med de to ansigter.

Inden for sukkulent verdenen findes der arter, som under deres vækst totalt ændrer udseende.

Et kendt eksempel er *Euphorbia decidua*, men et endnu mere ekstremt tilfælde er *Euphorbia horwoodii*. Mange kender denne art fra podede eksemplarer, hvor den ofte har 5 arme med flotte farver i blå, grønne og gule nuancer. Dertil de typiske parvise torne som kendetegner en stor gruppe af *Euphorbia* fra Somalia.

Det interessante her er, at denne form faktisk er et stadie, som arten først udvikler sent i væksten. *Euphorbia horwoodii* er helt anderle-

Euphorbia horwoodii i stadie 1

Euphorbia turbiniformis

des i starten af sin tilværelse, idet den har form som et kugleformet caudex. Den ligner *Euphorbia turbiniformis* meget i begyndelsen og selveste Susan Carter troede faktisk, det var en *E. turbiniformis* første gang hun fandt *E. horwoodii* i Somalia.

Efter den kugleformede periode begynder *E. horwoodii* under tilvæksten, at blive mere stjerneformet. Det indikerer at her vil der senere udvikle 5 arme - se billederne til denne artikel.

Hvorvidt man syntes den er mest spændende som caudex plante eller med arme vil jeg lade læseren om at afgøre. Jeg er

nok mest fascineret af, at planten under sin opvækst udviser to så vidt forskellige ansigter.

Hvorvidt *E. horwoodii* er vanskelig at dyrke på egen rod i caudex stadiet vil tiden vise.

Mig bekendt har man endnu ikke den store erfaring omkring dette.

Men nu må forsøget gøres.

Tekst og foto:

Michael Nielsen
og
Ellen Christensen

*Euphorbia
horwoodii*
i stadie 2

*Euphorbia
horwoodii*
i stadie 3

*Euphorbia
horwoodii*
i stadie 4

Dasyilirion ved Rivieraen

Ivana Richter
NY E-MAIL ADRESSE!!!
Richtersukk@-online.de

For noget tid siden skrev jeg i NKS - Kaktus om agavesamlingen i den italienske botaniske have i La Mortola ved Ventimiglia, nær ved den franske grænse, 20 km øst for Monaco. Den usædvanligt smukke have i det klimatisk meget gunstige område blev oprettet af den engelske familie Hanbury, som på den måde brugte sin formue til at virkeliggøre flere familiemedlemmers personlige interesse i eksotiske planter. Et af havens tyngdepunkter er agaveplanterne som blev plantet på de solrigeste og varmeste steder og på den stejle, sydlige klippevæg som går ned til havet. Siden havens grundlæggelse har generationer af *agaver* afløst hinanden, efterhånden som de døde efter blomstringen, og efterlod sig frø eller aflæggere.

I Giardini Hanbury blomstrer hvert år omkring 50 agaver som tilhører mindst 10 arter. Da vi ville besøge haven igen i august 2007, vidste jeg

allerede hvad der i den hensigt ventede mig og jeg glædede mig til at se og kunne fotografere agavearter, der var nye for mig. Jeg gik ind i denne varme arena, som er indrammet af

Bladrosetten på en *Dasyilirion* - Eze

cypresser, oliventræer, pinjer og Aleppo-fyrretræer, med følelser som en matador som kun koncentrerer sig om tyren, tungt bevæbnet med et fotografiapparat og 3 tomme film i tasken, en t-shirt med lange ærmer mod den svindende sol og med en stor vandflaske, altså udrustet som til en dag i ørkenen. Først genså jeg agaverne fra USA, som var vokset helt fantastisk, i den højest beliggende del af haven tæt ved indgangen. De skønne *Agave bovicornuta* ved Fontana Nirwana (designet 1872 af den tyske landskabsgartner Ludwig

Winter fra Bordighera og indrammet for oven af de skyggeelskende *Agave attenuata* på de kunstige klipper over bassinet), som blomstrede i juni 2005, og flere andre (*A. decipiens*, *A. par-*

Blomsterstængel, blomsterstand og hele planten af *Dasyllirion* - Eze

rasana, *A. salmiana*), som dengang stod overfor, havde personalet fjernet fuldstændigt. Fra nogle var kun stubben tilbage. De gav plads til andre mindre arter, f.eks. *Agave leopoldii* og *Agave vimoriniana* som allerede i august 2007 bar umodne frugter. Ja, det var senere på året, og selvom mange blomsterstande ragede op mod himlen (f.eks. *A. salmiana* var. *ferox*, *A. atrovirens*, *A. polycephala*, nede ved havet to enorme *A. americana*, *A. stricta* med besynderligt spiralformede eller s-formede, drejede blomsterstande ...) forekom det mig næsten trist stadig at finde de tørre, sortbrune skeletter fra de største arter, som i 2005 strålede i gul blomsterpragt, og som man havde ladet stå tilbage for en tid på grund af deres monumentale størrelse. Agaveblomstringen overgik ikke året 2005, *Nolina*, *Beaucarnea* og *Beschorneria* var allerede afblomstrede i august, i stedet for var *Dasyllirione* (*Nolinaceae*), som næsten var uanseelige i 2005, nu dominerende og hilste med sine enorme blomsterstande. Deres over 1 m store, skarpe bladrossetter består af 100 - 300 grønne eller blågrønne smalle blade. Alt efter formen og afstanden mellem tornene på bladranden kan man skelne arterne fra hinanden og frem for alt skelne dem fra *Nolinaerne*, som har tornløse

blade.

Af de 19 *dasyllirion* - arter vokser de fleste i det nordlige Mexico, 3 deraf vokser desuden også i USA (*D. wheeleri*, *D. leiophyllum*, *D. texanum* - i Arizona, New Mexico og Texas). Disse tre er endda også ganske vinterhårde, fra - 12° C til - 18° C. Ved Middelhavet bliver omkring 8 robuste arter gerne og ofte dyrket og tilbudt i gartnerierne. Så smukke og gamle eksemplarer som i Giardini Hanbury, som har været beplantet siden 1868, kan man nu sjældent møde.

Den største af de gamle *Dasyllirion acrotrichum*, der vokser her, er heller ikke til at overse uden-

Dasyllirion acrotrichum Eze Twister

Dasyllirion glaucophyllum G.Hanbury

Hele planten (øverst tv) Bladdetaljer (øverst th)

Ung blomsterstand (nederst tv) Udsprungen blomsterstand (nederst th)

for blomstringsperioden med dens over 3 meter lange forgrenede stammer, der ligger henover hinanden og som afsluttes med flere bladrosetter. Den kan genkendes på gulbrune markante "kvaster" af fibre på enderne af de yngre, midterste blade. Planten fik en imponerende plads ved den centrale trappe i en god forudsigelse af hvor meget plads den engang ville have brug for. *D. graminifolium* ligner,

de (deraf det andet navn). Til højre for "dasyllirion-trappen" foran en høj gruppe af *Yucca elephantipes*, blomstrede netop en tohovedet, gammel *D. serratifolium* (opkaldt efter de savformede tænder på bladranden). I et særligt hjørne ved slutningen af "Cycas - avenuen", en lige vej som fører i vestlig retning mod huset Villa Hanbury, og som er indrammet på begge sider af mange blomstrende, højstammede planter af *Cycas*,

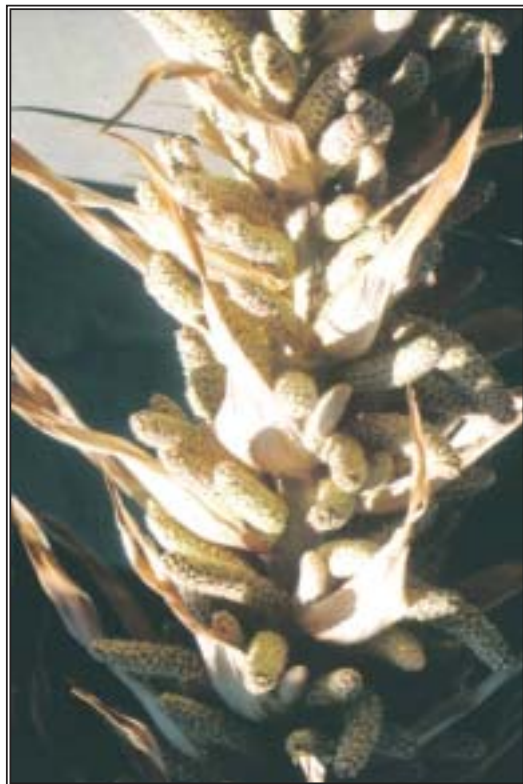
selvom den ikke danner ligeså lange stammer, men den har endnu smallere, græsagtige blade og knap så mange frynser på spidserne af de centrale blade. Her vokser den noget afsides på den østlige side af agaveskrænten, nær ved den store *Yucca australis* (= *Y. filifera*).

I den centrale del af agaveskrænten, kaldet Quattro Staggioni/De fire Årstider (fordi der blomstrer noget her hver årstid), hænger blåbladede, stammeløse, *D. glaucophyllum* ned, med flere hoveder og med mange opretstående blomsterstande i forskellige vækstfaser. Mens de fleste i fuld sol allerede var afblomstrede, var en ung ca. 60 cm høj blomsterstand i træernes skygge stadig pakket ind i blade og begyndte nu sin fulde udvikling.

Flere lange blomsterstande, der bøjede sig nedefter, dannede en flerhovedet plante af arten *D. longissimum* (= *D. quadrangulatum*) med en enkelt, over 1 m høj bladløs stamme. Denne art har meget fine blade, de længste indenfor slægten *Dasyllirion* (deraf det første navn), og firkantede (deraf det andet navn). Til højre for "dasyllirion-trappen" foran en høj gruppe af *Yucca elephantipes*, blomstrede netop en tohovedet, gammel *D. serratifolium* (opkaldt efter de savformede tænder på bladranden). I et særligt hjørne ved slutningen af "Cycas - avenuen", en lige vej som fører i vestlig retning mod huset Villa Hanbury, og som er indrammet på begge sider af mange blomstrende, højstammede planter af *Cycas*,

Dasyllirion longissimum G.Hanbury
hele planten

Dasyllirion longissimum G.Hanbury
blomsten tæt på

Encephalartos, *Dioon* og *Zamia*, står en meget gammel, over 250 cm høj, opretstående *Dasyllirion* (*acrotrichum*?) med flere tæt voksende bladrossetter med noget kortere blade, en plante som har en vidunderligt smuk, kompakt vækst. Den blev til udsmykning af graven for den sidste private ejer af haven, Lady Effield Dorothy Cecil Hanbury (1890 - 1972).

Ved Middelhavet dyrker man gerne omkring 8 - 10 arter af *Dasyllirion* i private som offentlige parkanlæg. I Italien kan man f.eks. se smukke, gamle eksemplarer i kaktushaven med over 3000 plantearter i den østlige del af byen Bordighera. Dette haveanlæg ved de solrige klippeskrænter over kystvejen er blevet drevet siden 1910 af 4 generationer af havearkitekt-familien Pallanca. Den ældste plante her er en *Copiapoa*, angiveligt over 300 år gammel. Grundlæggeren Bartolomeo Pallanca var først

lærling af og senere medarbejder til Ludwig Winter, som realiserede det første udkast til Hanburys have. Winter stammede fra Heidelberg og i Bordighera har han drevet flere eksportgartnerier i det 19. århundrede.

På den franske Cote d'Azur er der flere offentlige, botaniske anlæg. Den botaniske have på Eze - Villages 429 m. høje borgklipper er lille, men fin og er skabt efter forbilledet Monacos Jardin d'Exotique på initiativ af borgmesteren for omkring 50 år siden. Her gør de stammedannende *Dasyllirion*, blomstrende *Nolina*er, *Agaver*, *Furcraea*, *Yucca* såvel som søjlekaktus sig især gældende fordi man ikke bare kan beundre dem fra neden, men også fra fugleperspektivet kan komme nærmere end ellers til blomsterdetaljerne. Mine billeder af *Dasyllirion wheeleri* er blevet til mens jeg stod på et gelænder på den øverste terrasse, højt over

Nizzas tage og havet. Herfra kan man overskue hele kysten indtil Saint Tropez, og særlig godt bugten med Cap Ferrat. Der nedenunder i Jardin Les Cedres, det vil sige i den have som tidligere tilhørte den belgiske konge, havde Curt Backeberg, den kendte forfatter af *Kakteenlexicon* (1966) og ophavsmand til mange kaktusnavne, sit virke på den tid. Ved god sigt kan blikket endda nå øen Korsika.

Og hvad så med *Dasyllirion*? På baggrund af mit nuværende kendskab til dem videregiver jeg her bare en nøgle til de arter, der dyrkes ved Middelhavet og en artsoversigt. Siden Treleases arbejde (1911) og Boglens (1998) blev der temmelig stille i forhold til denne plantegruppe, en af de sidste artikler blev publiceret i 2001. I Mexico er de velkendte under navnet sotol som råstof til destillatet af samme navn, de botaniske navne er mindre vigtige i det tilfælde.

Artsoversigt (efter Harvard University Herbaria, Herbarium IEB del Instituto de Ecología. A.C., México (IE-BAJÍO) og www.ipni.org)

Art Synonymer, oprindelse (Mexico = Mexicos forenede stater).

1. *Dasyllirion acrotrichum* (Schiede) Zucc.
(= *D.gracile* Zucc.) - Hidalgo,
Queretaro, San Luis Potosi
Dasyllirion acrotrichum Zuccarini var. *par*
ranum (Trelease) Bogler - San Luis
Potosi
2. *Dasyllirion berlandieri* S.Watson Veracruz,
Nuevo Leon
Dasyllirion bromeliifolium Lem. - Mexico
3. *Dasyllirion cedrosanum* Trel. -Durango,
Zacatecas
4. *Dasyllirion gentryi* Bogler - Mun. Yecora
0.5 midt vestlige Chihuahua - Sonora
Grenze, Sonora
5. *Dasyllirion flexile* K.Koch - Mexico
6. *Dasyllirion glaucophyllum* Hook. - øst og cen-
tral Mexico (= *D. glaucum* Carriere,
Dasyllirion serratifolium Baker)
7. *Dasyllirion graminifolium* (Zucc.)Zucc. - San

Luis Potosi *Dasyllirion inerme* S.Watson -
mexikanske vestkyst, (= *Beaucarnea iner*
mis Rose, nordvestlige Manzanilla
Beaucarnea recurvata Lem.)

8. *Dasyllirion leiophyllum* Engelm. ex Trelease
- Nordlige Mexico, Texas, Coahuila
Dasyllirion leiophyllum var. *heteracanthum* (I. M.
Johnston) Bogler -Coahuila
Dasyllirion leiophyllum var.*glaucum* (I. M.
Johnston) Bogler -Chihuahua
Dasyllirion longissimum Lem. - Type: sand
banker 8 km vest Cardonal, 1900 m,
Hidalgo
Dasyllirion longissimum var. *treleasei* Bogler
- San Luis Potosí
9. *Dasyllirion longistylum* J. F. Macbride
- San Luis Potosi Minas de San Rafael
10. *Dasyllirion lucidum* Rose - Puebla, Tehuacán
11. *Dasyllirion miquihuanense* Bogler - Tamaulipas,
Nuevo León Type:5 mi S Miquihuana
Richtung Palmilla, 1830m
12. *Dasyllirion palaciosii* Rzed. - San Luis Potosi
Dasyllirion palmeri Trel. (*D.cedrosanum*) -
Coahuila
Dasyllirion parryanum Trel. (*D.acrotrichum* v.*par*
ryanum) - Veracruz
13. *Dasyllirion quadrangulatum* S.Watson - Type:
Mun. Tula: Sierra Nola, mellem San
Luis Potosi og Tampico, Tamaulipas
(= *D. longissimum* Lemaire, *D. juncifolium*
Rhenelt, *D. juncaefolium* Hort. ex
W.Wats.)

Den gamle *Dasyllirion* på gravstedet for
Dorothy Hanbury

14. *Dasyllirion sereke* Bogler - Chihuahua, Type:
Mun. Batopilas, 2 mi sydvest Quirare i
retning af La Bufa, 1830m
15. *Dasyllirion serratifolium* (Schultes) Zucc.
- Oaxaca (= *D. laxiflorum* Baker,
Dasyllirion robustum Horl. ex Trel.)
16. *Dasyllirion simplex* Trel. - Durango
Dasyllirion stewartii I.M. Johnst. - Coahuila,
S. Elena Mines (= *Dasyllirion leiophyllum*)
Dasyllirion stewartii var. *glaucum* I.M. Johnst. -
Coahuila & Chihuahua
(= *Dasyllirion leiophyllum* Engelman var.
glaucum (I. M. Johnston) Bogler
17. *Dasyllirion texanum* Scheele - Texas
Dasyllirion texanum var. *aberrans* Trel. -
Monclova, Coahuila
Dasyllirion viridiflorum Graessn. - ??? (Katalog
1937)
Dasyllirion X villarum Winter (= *D. quadrangu-
latum X D. graminifolium*)
18. *Dasyllirion wheeleri* S. Watson (= *D. wheeleri* var.
wislizenii Trel.) - Arizona, Sonora,
N. Mex, Chihuahua
19. *Dasyllirion wheeleri* var. *durangense* (Trel.)
Laferriere - Durango

Bladdetaljer fra den gamle *Dasyllirion*

Gode kort over udbredelsen af enkelte arter kan ses på <http://zipcodezoo.com/Plants/D/>. Yderligere flere navne, som entydigt tilhører *Nolina* (*N. bigelowii*, *N. erumpens* ...), *Calibanus* eller *Beaucarnea*, går som *Dasyllirion* i handlen.

Bestemmelsesnøgle for de arter, der dyrkes ved Middelhavet

(efter www.arbolesornamentales.com og Irish M.&G. (2000): *Agaves, Yuccas and related Plants*)

- A. Blade 4 - sidede, uden randtorne.....
Dasyll. quadrangulatum (= *D. longissimum*)
- A. Blade 2 - sidede, flade eller konkave, med
de fleste randtorne rettet mod blad
spidsen B
- Aa. Randtorne rettet mod bladbasis
Dasyll. leiophyllum
- B. Stamme mere end 80 cm. lang C
- B. Plante stammeløs, eller stammen kortere
end 80 cm. D.
- C. Blade 2-3 cm brede, blågrønne, voksagtige.
Blomsterstand 3-6 cm. høj
Dasyll. wheeleri.
- Cc. Blade endnu bredere, gråhvide som aske,
flade
Dasyll. cedrosanum
- C. Blade 1-1,8 cm brede, grønne, blomster
stand 3-5 cm høj
Dasyll. acrotrichum
- D. Bladspidser hele eller med få trævler. E.
- D. Bladspidser med tydelige trævler F.
- E. Frugt 6 gange 9-10 mm., blomsterstand
indtil 1,2 m., tæt klasebærende.
Blade blågrå
Dasyll. glaucophyllum
- E. Frugt 3-5 mm., blomsterstand 2-4 m. høj,
blade grønne
Dasyll. texanum
- F. Blade smallere end 15 mm., grønne, glin
sende. Bladspidser med 6-8 frynsede
trævler
Dasyll. graminifolium.
- F. Blade bredere end 15 mm., ofte gråbandede
(glaucæ) G.

- G. Blade ru, med 1-3 mm. lange, gullige randtorne i afstande af 2-3 mm., blomsterstand 30-40 cm., løst klasebærende
Dasyl. serratifolium.
- Aa. Blade glatte, grønne, med 3-4 mm. lange, rødlige randtorne, blomsterstand 3-5 m. lang
Dasyl. leiophyllum (Aa).

Litteratur:

Trelease, W.(1911): The desert group Nolineae. Proc.Amer.Phil.Soc. 50:404-443,Pl. 1-17

Bogler, D.J.(1998): Nolinaceae. In Kubitzki, K.(ed.): The families and genera of vascular plants. 3:392-397 Berlin, Springer Verlag

Bogler, D.J.(1998): Three new spec. of dasylirion (Nolinaceae) from Mexico and a clarification of *D. longissimum* complex. Brittonia 50(1):71-86.

Irish, M.&G (2000): Agaves, yuccas and related plants. Timber Press, Portland, Oregon

Walker, C.C (2001): Nolinaceae. In Eggli, U. (ed.) Monocotyledonen I. Berlin, Springer Verlag / enthält nicht alle Arten von Dasylirion.

Den gamle
Dasylirion
ved gravstedet
for den sidste
private ejer af
haven
Dorothy
Hanbury

Tekst og foto:
Ivana Richter

Oversættelse:
Lisbeth
Lassen
Frydendall

NKS REGNSKAB 2007 OG 2006

UDGIFTER	2007 DANMARK	2007 SVERIGE	2007 NORGE
Kontorartikler	3450,00		
Porto	14347,25		
Kaktus oaS trykning	30041,25		
Møder/rejser			
Førindkøb	6779,57		
Gaver/præmier			
Gebyr	412,00	1000,00	
Bustur - overført	12100,00		
Andre udgifter	1666,66		
Overført til DK			
Årsmøde underskud	1909,28		
IALT UDGIFTER	70706,01	1000,00	0,00

INDTÆGTER	2007 DANMARK	2007 SVERIGE	2007 NORGE
Kontingent	50507,50	16545,00	5905,00
Renter	171,00		137,05
Annoncer			
Årsmøde	26459,28		
Overført fra Sverige			
Overført fra Norge			
Frøsalg	5065,47	1078,00	266,00
Andre indtægter			
Bogsalg	1283,50	3050,00	697,00
Midlertidig ind bustur	4166,66	12000,00	
IALT INDTÆGTER	87653,41	32673,00	7005,00

Indestående på NKS' konti pr. 31.12.2007:

Dansk konto: DKK 63.715,19.
 Svensk konto: SEK 82.113,39.
 Norsk konto: NOK 38.264,44.
 Kassebeholdning. DKK 26.548,50.
 Pia Larsen, Kassereren.

OBS OBS:

Regnskabet er ikke revideret af vor revisor Hans Grønlund, da det ikke har været muligt at få en aftale i stand med kassereren.

Bemærkninger til regnskabet:

Under udgifter vil det bemærkes, at der kun er indbetalt for trykning af tre blade. Det er en fejl fra min side, da trykkeriet (uden meddelelse herom) ophørte med at udsende det ellers kendte giroindbetalingskort. Jeg misfortolkede situationen (og afventede girokortet), men fik hermed først alt for sent indbetalt til trykkeriet. Der er nu ny rutine for indbetalingerne og en stor undskyldning til trykkeriet skal hermed gives.
(fortsættes side 14)

UDGIFTER	2006 DANMARK	2006 SVERIGE	2006 NORGE
Kontorartikler	3790,00		
Porto	10297,50		
Kaktus oaS trykning	43442,50		
Møder/rejser			
Førindkøb	4490,95		
Gaver/præmier			
Gebyr	460,00	995,00	
Bustur - overført			
Andre udgifter	26481,00		
Overført til DK			
Årsmøde underskud	1739,00		
IALT UDGIFTER	88961,95	995,00	0,00
INDTÆGTER	2006 DANMARK	2006 SVERIGE	2006 NORGE
Kontingent	57982,28	17455,00	7270,00
Renter	105,66		42,63
Annoncer		250,00	
Årsmøde	24742,00		
Overført fra Sverige			
Overført fra Norge			
Frøsalg	3771,50	1332,00	495,00
Andre indtægter			
Midlertidig ind bustur			
IALT			
INDTÆGTER	86601,44	19037,00	7807,63

(bemærkninger fortsat)

Næste år vil der derfor figurere fem indbetalinger.

Udgifter, bustur overført, er svenske deltagere til busturen som har indbetalt til svensk konto, men jeg har overført beløbet til Hans Dall fra dansk konto. I samme regi under "andre udgifter" - dette er to rater til busturen som fejlagtigt blev indbetalt til hovedforeningen i stedet for til Hans Dall/Sjællandskredsen.

Under indtægter, kontingent, ser det ud som om der har været et drastisk fald i medlemstallet, men fakta er, at det er kun et udtryk for hvor

mange medlemmer der har indbetalt nogenlunde rettidigt. Resten vil figurere i 2008.

NKS' bibliotek blev nedlagt 2007 og bøgerne solgt via bladet. Rubrikken "bogsalg" vil figurere både 2007 og 2008, da bogsalget afvikledes sent på året.

Den skarpe vil se at der ikke er indtægter for annoncer. Jeg har erkendt min manglende tid til kassererposten og meddelte ved sidste generalforsamling mit ønske om sidste periode. Der er d.d. 22. juni udsendt opkrævninger for annoncering i 2007.

Kassereren.

Eriosyce laui och *Copiapoa laui*

Kommentar till en artikel i förra numret av **Kaktus**.

Som jag redan förstått har Peter Brandt Pedersen redan blivit varse sitt misstag i sin senaste artikel ... Det rör sig alltså om två olika arter i två olika släkten.

Eftersom dessa tillhör några av mina favoriter skulle jag vilja passa på att presentera dessa i en kort artikel.

oftast vackert böjda bakåt och blir en vacker och iögonfallande kontrast till de långa spretande ståndarna.

Detta är min absoluta favorit i släktet *Copiapoa*. Den växer och frodas i djupa krukor, de kraftiga rötterna kräver utrymme. Den är lätt att föröka från sticklingar alternativt från frö. Fröplantorna, i början helt vit-ulliga, växer sakta de första två åren men när de väl etablerat sig bildar de snart vackra tuvor av små huvuden.

Copiapoa laui

Copiapoa laui blev beskriven av Diers 1980 som en dvärgväxande och kraftigt skottbildande planta från torra sluttningar nära Taltal i norra Chile.

Den växer helt flakt med marken och de enskilda huvudena blir max 3 cm breda. Från den vit-ulliga hjässan kommer förhållandevis stora gula blommor, ca 2-3 cm breda. Kronbladen är

För att utveckla sin kompakta och tätväxande form kräver de maximalt med ljus och en porös jordblandning.

Den senaste namnkombinationen lyder *Copiapoa hypogaea* ssp. *laui*.

Så till den andra plantan ...

Eriosyce laui - även detta en liten dvärgplanta från Tocopilla i norra Chile men är lätt att skilja från *Copiapoa laui*.

Den blev första gången funnen 1971 av Alfred Lau, men beskrevs först 1994 av Jonas Lüthy i Fred Kattermanns bok "Eriosyce".

Den pålrotade och vaxartade kroppen är ca 3 cm bred, täckt av vit ull och med glasvita taggar. De talrika blommorna kommer från hjässan och är ca 15 mm breda. De tunna kronbladen är svavelgula medan de yttre är tjockare och brunröda - en mycket märklig men vacker kombination!

har precis ympat tre små fröplantor (4 mm breda) och hoppas de kommer att överleva så att jag senare kan producera frön för vidare spridning av denna vackra och spännande planta art.

Roy Mottram (Whitestone Gardens) förde 2001 denna art till det egna släktet *Rimacactus*. Plantan är inte helt enkel att placera; den ser ut som en blandning av släktena *Islaya* och *Copiapoa*. Lüthy beslutade hålla sig till Fred Kattermanns nomenklatur och placerade den i släktet *Eriosyce*, dock med viss tveksamhet.

Eriosyce laui

Jag har ett par ympade exemplar som blommar enastående vid flera tillfällen under sommaren, och de står sig i upp till en vecka beroende på väder! Tyvärr är den mycket svårödlad. Jag har vid flera tillfällen dragit upp ett antal fröplantor men de ruttar oftast redan det första året då de har svårt att finna gynnsamma förhållanden för rötterna.

De första fröna fick jag direkt från Alfred Lau på 80-talet, och nu senast i vinter gjorde jag ett nytt försök med frön från en bekant i USA. Jag

Som ni ser av de båda bilderna är de lätt att skilja åt. Båda rekommenderas starkt!

Tekst og foto: Mats Winberg

Tålmodighed belønnes!

For ca. 30 år siden var Gurli og jeg på "kaktus-tur" til Sjælland, hvor vi først besøgte gartneriet Månedalen. Det var første gang, vi besøgte et gartneri, der havde specialiseret sig i kaktus og sukkulenter, og vi blev totalt benovede over alle de lækkerier, man her kunne erhverve sig. Da vi ikke ligefrem svømmede i penge, kørte vi derfra med bagagerummet kun halvt fyldt op med planter videre til Amager. Her havde vi aftalt besøg hos Peter Brandt (behøver vist ingen nærmere præsentation!). Peter havde (og har selvfølgelig stadig) en helt fantastisk samling af kaktus og sukkulenter, som vi ellers kun havde set tilsvarende i forskellige billedværker.

Fig. 1. *Maihuenia poeppigii*!

Nu kommer jeg frem til historien, som det egentlig drejer sig om. Blandt de skud og stiklinger, som den rare mand forærede os, var der en *Maihuenia poeppigii* fra stenbedet i haven. *Maihuenia poeppigii* skulle være vinterhårdfør, og stiklingen blev derfor efter hjemkomst plantet i vort lille nyanlagte stenbed. Planten groede fint de mange efterfølgende somre, men blev hver vinter sat så meget tilbage, at den aldrig blev rigtig stor, og blomster så vi aldrig skyggen af. Vi hørte efterhånden også om andre samlere, der oplevede stort det samme. Nogle mente, at det med de manglende blomster skyldtes, at alle

de planter, der var i omløb, stammede fra den samme klon, som var meget uvillig til at blomstre.

For ca. 5 - 6 år siden var planten efter vinteren så medtaget, at der næsten ikke var noget tilbage af den. Så besluttede jeg, at der skulle prøves noget helt andet, så planten blev plantet i en potte i ren kokosjord, som jeg havde fået rigtig gode erfaringer med, især til sukkulenter. Planten blev stillet i drivhuset og blev, efter at den var kommet godt i gang med at vokse, vandet regelmæssigt med en svag gødningsopløsning. Det var noget, den kunne lide, og den voksede sig rigtig stor og kompakt med en flot mørkegrøn farve. Det efterfølgende år var der pludselig en blomsterknop, men ak og ve, den trak sig tilbage, fordi - tror jeg nu - at planten fik lov til at tørre for meget ud mellem vandingerne.

Trængslerne var imidlertid ikke forbi, da planten for et par år siden om vinteren, hvor den bliver opbevaret i udestuen ved min. 5°C, fik et voldsomt angreb af uldlus, som reducerede planten til en tredjedel af sin oprindelige størrelse. Det fik jeg styr på, så planten kom til sig selv igen og er ved at vokse sig stor igen.

Fig. 2. *Maihuenia poeppigii* i blomst

I denne forsommer har der, sikkert på grund af de mange solskinstimer, på kort tid været usædvanligt mange blomster i både udestuer og drivhus og sandelig kom der også 5 knopper i *Maihuenia poeppigii*! Jeg sørgede for, at planten ikke tørrede ud, og alle knopperne sprang ud - de fire af dem samme dag. Resultat kan ses på fig. 1 og 2.

Opskriften på en sucsessfuld dyrkning af *Maihuenia poeppigii* og *Maihuenia patagonica* (som jeg endnu mangler at få blomster i) lyder:

Rigeligt vand tilsat svag gødning i vækstperioden
Må aldrig tørre helt ud - heller ikke om vinteren!

Fig. 3. *Mammillaria luethyi*.

Fig. 4. *Mammillaria luethyi*.

Der er imidlertid også andre planter og blomster, der er værd at skrive om. En af mine yndlinge er *Mammillaria luethyi* (fig. 3 og 4.). Vi har to planter, der er podede, og som blomstrer helt overdådigt hvert år. På kaktusturen forrige år fandt jeg en lille frøplante på egen rod, som indtil videre gror fint og har i år haft tre blomster på én gang (fig. 5.)

Fig. 5. *Mammillaria luethyi* på egen rod

Jeg har plantet den i en blanding af det gode gamle brune Eifel lava og groft kvartsgrus samt lidt kokos-jord. Denne blanding går indtil videre rigtig godt til nogle af de planter, der normalt ikke er nemme på egen rod.

Jeg dyrker også *Mammillaria theresae* (fig. 6 og 7) *Euphorbia gymnocalyciodes* (fig. 8), *Euphorbia columnaris* (fig. 9.), *Euphorbia sepulta* og *Whitesloanea crassa* (fig. 10.) på egen rod i denne jord med godt resultat.

En ældgammel *Mammillaria spinosissima*, som jeg købte for mange år siden af Åse Fallesen, et par år før hun døde, har i år blomstret helt usædvanligt flot, men se billedet (på forsiden. red.) og døm selv!

Fig. 6. *Mammillaria theresae*

Fig. 9. *Euphorbia columnaris*

Fig. 7. *Mammillaria theresae* med blomst

Fig. 10. *Whitesloanea crassa*

Fig. 8. *Euphorbia gymnocalyciodes*

Tekst og foto:
Christian Lorentsen

BOTANISKE UDTRYK OG NAVNE

2. del

Otto Forum Sørensen

Foto: NKS arkiver

B

BACCA, Æ = bær
BACCATUS, A, UM = børagtig
BADIUS, A, UM = kastanjebrun
BARBATUS, A, UM = skæghåret
BARBINERVUS, A, UM = skægnervet
BARTSCELLA (Britt. Og Rose) = (Cactaceæ)
underslægt af Mammillaria, Mexico
BASINERVUS, A, UM = grundnervet
BEATUS, A, UM = gør lykkelig
BELLULUS, A, UM = ret smuk
BELLUS, A, UM = smuk, skøn
BERGEROCACTUS, m = Cactaceae, efter A.
Berger
BI-, = to-, tve-, dobbelt
BIARTICULUS (LATUS), A, UM = tveleddet
BICOLOR, = tofarvet
BICORNIS, E, = tohornet

Otto Forum Sørensen var gennem mange år sekretær i Nordisk Kaktus Selskab og han skrev:

“Er man selv plantesamler eller frydes man blot over planterne i naturen og i botaniske haver, melder sig før eller siden, i hvert fald for de ikke velbevandrede i latin, spørgsmålet: Hvad betyder disse latinske eller latiniserede navne?”

Det kan I få svar på i KAKTUS 02-2008 og de følgende numre.

Er du interesset i hele alfabetet, kan det fås via mail, ved at henvende sig til redaktøren, efter det er vist i bladet.

Red.

BICOTYLEDONEUS, A, UM = to kimblade
BIDENS = tvetandet
BIENNIS, E = toårig
BIFER, A, UM = to gange bærende
BIFIDUS, A, UM = tokløvet, tofliget
BIFLORENS = to gange blomstrende
BIFLORUS, A, UM = toblomstret
BIFOLIUS, A, UM = tobladet
BIFORMIS, E = tveformet, når samme organ på en plante optræder under to forskellige former
BIGLANDULUS, A, UM = med to kirtler
BILABIUS, A, UM = tolæbet
BILATERIS, E = tosidet
BILOBUS, A, UM = tolappt
BILUCULUS, A, UM = torummet
BIPARTITUS, A, UM = tvedelt
BISULCUS, A, UM = med to furer
BITUMINOSUS, A, UM = begagtig

BIVALBIS, E = toklappet, (valva = klap)
 BLANDUS, A, UM = indtagende
 BLOSFELDIA, f = Cactaceae, efter den tyske
 kaktussamler R. Blossfeld
 BOCASANUS, A, UM = (Mammillaria), efter
 Sierra de Bocas i Mexico
 BOMBYCINUS, A, UM = silkeagtig
 BONPLANDIA = efter den franske
 botaniker A. Bonpland
 BOWIA, f = Liliaceae, efter J. Bowie
 BOREALIS, E = nordisk, nordlig
 BORZICACTUS, m = Cactaceae, efter profes-
 sor Antonio Borzi, direktør for den botaniske
 have i Palermo
 BOTULIFORMIS, E = pølseformet
 BRACHIATUS, A, UM = korsarmet, med
 grene, der er stillede som arme
 BRACHY-, = kort-,
 BRACHYANTHUM = kortblomstret
 BRACTEATUS, A, UM = forsynet med dæk-
 blade
 BRACTEOLATUS, A, UM = med forblade
 BRACTEOSUS, A, UM = med store dækblade
 BRACDESCENS = dækbladagtig
 BRADYPUS, PODIS, m = (Cereus), langsom
 til fods
 BRASILICEREUS, m = Cactaceae, stammer

fra Brasilien
 BRACILOPUNTIA, f = Cactaceae, fra
 Brasilien
 BREVI-, = kort-,
 BREVIFLORUS, A, UM = kortblomstret
 BREVIFOLIUS, A, UM = kortbladet
 BREVIHAMATUS, A, UM = korttornet
 BREVIPES og BREVIPEDIUS, A, UM =
 kortfodet, kortstillet
 BREVISPINUS, A, UM = korttornet
 BRIDGESIA, æ = (Phytolaccaceæ), efter eng.
 Læge og botaniker i Chile, Bridges
 BRISTLE = stift, skarpt hår
 BROWNINGIA, f = (Cactaceae), efter den
 amerikanske botaniker H. W. Browning
 BRUMALIS, E = blomstrende eller forekom-
 mende sent om vinteren
 BRUNNEUS, A, UM = mørkebrun
 BRYOIDES, A, UM = moslignende
 BRYOPHILUS, A, UM = moselskende
 BRYOPHYLLUM, n = Crassulaceae, brude-
 blad
 BUBALINUS, A, UM = bøffel
 BUCINATUS, A, UM = trompeformet
 BUFONIUS, A, UM = lever ligesom tudser,
 ved vandbredder
 BULBIFER, A, UM = bærende yngleknopper
 BULBIFORMIS, E = løgformet
 BULBOSUS, A, UM = 1) forsynet med
 løg, 2) med en løgagtig opsvulmning ved
 grunden
 BULLATUS, A, UM = forsynet med et
 eller flere blæreagtigt ophævede steder
 BUMAMMUS, A, UM = med store bryst-
 formede ophøjninger
 BUPLEURUM, I = hentyder til at kvæget
 oppustes ved at æde bladene.

Foto: Ellen Christensen

Mammillaria bocasana

M E D D E L S E R

• ÅRSMØDE •

Sted: Køge Vandrehjem
Vamdrupvej 1
4600 Køge

Tid: 30. og 31. august 2008

Pris: pr. person
695 DKK i dobbeltværelse
795 DKK i enkeltværelse
300 DKK for lørdag
300 DKK for søndag
50 DKK hvis sengelinned lejes, men
man kan også medbringe det
selv.

Tilmeldingsfristen er ændret:
senest d. 31. juli 2008 til

Hanna E. Hansen
Limfjordsvej 1
2720 Vanløse
Tlf. 3834 6131
E-mail:
hanna.e.hansen@gmail.com

OBS OBS OBS

Der bliver desværre ikke mulighed for at besøge Bent Rieberholt om lørdagen, da gartneriet er lukket.

• DAGSORDEN •

for

GENERAL - FORSAMLING

1. Valg af dirigent
2. Valg af referent
3. Formandens beretning
4. Kasserens beretning og fremlæggelse af regnskab
5. Indkomne forslag.
Forslag skal være formanden i hænde senest d. 22. august 2008.
6. Valg af formand
7. Valg af 2 bestyrelsessuppleanter
8. Valg af revisor.
9. Valg af revisorsuppleant.
10. Evt.

Se endvidere programmet for årsmødet i
KAKTUS 02-2008

KAKTUSFRÖN !

Årets lista med ca 2000 spännande sorter väntar på dig! Några har världspremiär! Som vanligt massor av Eriosyce, Lobivia, Rebutia & Sulcorebutia men även en hel del suckulenter. Dessutom inspirerande böcker, etiketter, krukor, miniväxthus m m.

Kontakta oss för katalog alt. beställ direkt från vår hemsida!

Mats Winberg
SuccSeed
Valsängsvägen 24
S-633 69 SKOGSTORP
Sweden
Email: succseed@succseed.com
Web: <http://www.succseed.com>

Postfach 1107 D / 71385 Kernen
Tel. 07151 41 891 Fax 07151 467 28
email: Uhlig-kakteen@t-online.de

43 år

Kaktus og andre sukkulenter

- mere end 2000 arter sjældne planter og frø
- verdensomspændende forsendelser
- skriv efter listen mod betaling af 2 internationale svarcuponer
- besøgende - også i grupper - er velkomne
- løbende tilbuds-supplementer
- detail- og engroshandel

HAR DU PRØVET AT DYRKE ORCHIDEER?

Er du interesseret? Få et gratis prøvenummer
af vort medlemsblad "Orkideer", der udkommer
6 gange årligt. Kontakt kassereren nedenfor

DANSK ORCHIDE KLUB

V/ Bente Nielsen, Sømadevej 6,
DK-6430 Nordborg. Tlf/Fax: 74 45 09 24
e-mail: bente_kaj@mail.dk
www.orkideer.dk

OBS OBS OBS

Jeg holder **ikke** længere åbent første søndag i
hver måned fra kl. 9.00 - 17.00

Men I kan altid kontakte mig og høre om jeg er
hjemme og modtager besøg.

Venlig hilsen

Grethe Kristensen

Gartneriet Klejsbro

Bjerrevej 431 - 7130 Juelsminde.
Tlf. 75 68 51 65

Tidligere årgange af KAKTUS

kan købes ved henvendelse til:

Thorkild Alnor Nielsen

Langenæs Allé 26, 2.sal tv.
DK-8000 Århus C.

Betaling: check eller på giro nr. 2 940 744

Pris: 10 kr pr. nummer + porto.

Følgende årgange er udsolgt:

1-2-3-4-5,8-9,11-12-13-14,16

RICHTER SUKKULENTEN

Postfach 110411, D-93017 Regensburg, Germany

Tel+Fax 0049 9409 869245

e-mail: richtersukk@t-online.de

15 år 1992 - 2007 med forsendelse af mexicanske og vinter-
hårde kaktus, Agaver, Yucca, Sedum - planter fra egne frø.
Gratis plante - og bogliste - ny udgave er udkommet.

Nye bøger:

Hochstätter(2007): The genera Pediocactus, Navajoa, Toumeya	105,-
(2007) Astrophytum (germ./ital.)	15,-
(2006) Ariocarpus (ital.)	12,-
(2005) CHOLLA	12,-
(2005) The genera Pediocactus, Navajoa, Toumeya	20,-
(1989) Standort Ped. -Scl.	15,-

Vallensbæk Kaktusgartneri

Kom og se vore mange forskellige kaktus og
sukkulenter. Kig forbi på adressen:
Vejlegårdsvej 99, Vallensbæk, eller ring i
forvejen på tlf: 43 62 72 26.

E-mail: Falle@post1.dknet.dk.

Hjemmeside:

www.sitecenter.dk/kaktusgartneriet

Wermland desertplants

Stort sortiment av sällsynta kaktusar till
rimliga priser.

Copiapoa cinerea og columna alba.
Superflotte gråhvide kulturplanter fra
Sydamerika

Oroya, Hawortia, Copiapoa, Epiphyllum,
Astrophytum och Lophophoras alla vari-
anter. Stora rötter = bra kvalitet

Wermland desertplants

Järnbruksg. 7

S - 662 50 Svanskog

Tel 0046 532 30473

E-mail: info@wermlanddesertplants.se

Hemsida: www.wermlanddesertplants.se

~~Afsender:
Michael Nielsen
Løvsangervej 9
5700 Svendborg~~

Mammillaria luethyi.

Foto: Christian Lorentsen

Indholdsfortegnelse for "KAKTUS og andre SUKKULENTER" nr. 03/2008

Rettelse til artiklen.....02/2008 - Peter Brandt Pedersen.....	side 3
Planten med de to ansigter - Michael Nielsen.....	side 4
<i>Dasyllirion</i> ved Revieraen - Ivana Richter.....	side 6
Regnskab for 2007 og 2006 - Pia Larsen.....	side 13
<i>Eriosyce laui</i> og <i>Eriosyce laui</i> - inte samma sak - Mats Winberg.....	side 15
Tålmodighed belønnes - Christian Lorentsen.....	side 17
Botaniske udtryk og navne, del 2 - Otto Forum Sørensen.....	side 20
Meddelelser.....	side 22